

בית משפט לעניני משפחה בבמחוז ת"א

29 יוני 2014
749-07-13

הגדלת פיצויים למסורב גט עקב שינוי נסיבות

השופט נפתלי שילה סגן הנשיאה

התובע 1. פלוני

ע"י עו"ד גרוס

- נגד -

הנתבע 1. פלונית

ע"י עו"ד קליג'

פסק-דין

האם יש להגדיל את שיעור הפיצויים שעל הנתבעת לשלם לתובע בגין כל חודש שהיא מסרבת להתגרש ממנו?

א. רקע עובדתי וטענות הצדדים

1. הצדדים נשאו בשנת 1971 ונפרדו בשנת 1994.

2. בשנת 1997 חויבה הנתבעת בגט ע"י בית הדין הרבני הגדול.
3. בשנת 1999 הגיעו הצדדים להסכם שקיבל תוקף של פסק דין ע"י בית המשפט העליון, אשר קבע כי הצדדים יתגרשו לאחר שבית המשפט לענייני משפחה ייתן פסק דין בתובענה הרכושית שבין הצדדים.
4. בית המשפט לענייני משפחה נתן את פסק דינו בתביעה הרכושית בשנת 2005.
5. הנתבעת סירבה לקבל גט ובשנת 2008 ניתן לתובע היתר לשאת אישה נוספת, על ידי בית הדין הרבני הגדול.
6. משהנתבעת המשיכה בסירובה לקבל גט, הגיש התובע תביעת נזיקין על סך של 300,000 ש"ח במסגרת תמ"ש 54410/09.
7. ביום 30.5.11 ניתן על ידי פסק דין בתביעה הנזיקית. בפסק הדין נקבע, כי מאחר ובית הדין הרבני אסר על התובע לשאת את בת זוגו הנוכחית, מאחר והוא חי עמה חיי אישות בעת שהיתה נשואה לאחר, הרי שהמניעה שלו להינשא לה, לא נובעת רק מסירובה של הנתבעת להתגרש. נקבע כי: " במקרה דנן, סירוב הנתבעת להתגרש, לא מהווה את המכשול מפני אפשרות נישואי התובע עם בת זוגו, אלא העובדה כי הוא קיים עם בת זוגו יחסים בעת שהיא היתה עדיין נשואה לאחר, היא הגורם לחוסר יכולתו להינשא לה".
8. לפיכך, נקבע כי הפגיעה בתובע היא מצומצמת ומסתכמת בכך שהוא אינו יכול להתנתק מקשר נישואין שהוא לא מעוניין בו.
9. לאור זאת, נפסק כי הנתבעת תשלם לתובע פיצויים בסך של 15,000 ש"ח וכן פיצוי בסך של 350 ש"ח לחודש, בגין כל חודש שהיא תעמוד בסירובה להתגרש.
10. התובע טוען בתביעתו בהליך זה, כי בחודש יולי 2013 אירע שינוי נסיבות המצדיק הגדלת הפיצוי לסך של 3,000 ש"ח לחודש. לטענתו, הוא נפרד מבת זוגתו בעשרים השנים האחרונות וכיום נגרם לו נזק רב בהרבה, מאחר שלמרות שיש בידיו היתר נישואין, נשים נמנעות מיצירת קשר עמו, כשהן שומעות שהוא עדיין נשוי.
11. הנתבעת טענה כי קיים מעשה בידין לאור פסק הדין בהליך הקודם והתובע לא רשאי להגיש תביעה בעילה זהה. כמו כן, הנתבעת טוענת כי התובע לא הוכיח שנגרם לו נזק. לדבריה, אם היא תיעתר לבקשתו להתגרש, היא עלולה להיפגע כלכלית, אם התובע ילך לעולמו לפניו. לטענתה, מאחר והיא מקבלת מחצית מגמלת הפנסיה שלו ממשרד הביטחון, אם התובע ילך לעולמו לפניו שעה שהיא תהיה גרושה, היא לא תהיה זכאית יותר לקבלת חלקה בפנסיה שהיא מקבלת כיום ולכן יש הצדקה לסירובה להתגרש (סעיף 27 לכתב ההגנה).
12. התובע נחקר ע"י ב"כ הנתבעת והנתבעת בעצמה ואילו ב"כ התובע ויתר על חקירת הנתבעת. משלא עלה בידי להביא את הצדדים למתווה מוסכם שהוצע לצורך עיגון זכויותיה של הנתבעת בפנסיה של התובע גם לאחר אריכות ימים ושנים שלו, ניתן צו לסיכומים. התובע סיכם טענותיו בכתב ואילו הנתבעת לא הגישה את סיכומי טענותיה, למרות שתי ארכות שהוענקו לה.

ב. דיון והכרעה

1. בפתח הדברים יש לדחות את טענת הנתבעת בדבר קיומו של מעשה בי דין עקב פסק הדין שניתן בהליך הקודם. כפי שקבעה כב' סגנית הנשיאה השופטת מימון בתמ"ש 39371-09-12 ש.ב.ע. נ' י.צ.ב.ע. (ניתן ביום 10.12.13, להלן: "פס"ד ש.ב.ע."):

" סרבנות גט היא בעלת אופי מתמשך, ואיננה אירוע חד פעמי נקודתי, התנהגות המתחדשת ונוצרת בכל יום שבו הנתבעת מוסיפה לסרב לקבל את הגט מידי התובע... שעה שמדובר בנזק מתמשך כל אחת מתקופות הזמן מבססת עילת תביעה בפני עצמה ואין זהות עילות.. שעה שמדובר בעוולה נמשכת, שחומריתה הולכת וגוברת מידי יום ביומו, כאשר המסה הקריטית מטה את המשקל לכיוון ביצועה, מכח עיקרון תום הלב... אין לדרוש כי יוצב לעולם ועד מחסום מפני התובע מפני הגשת תביעה נוספת בגין עוולה בעלת אופי מתמשך... לא זו בלבד שהעוולה הינה מתמשכת, אלא שחומריתה אף הולכת וגוברת בכל יום נוסף שחולף, ומידת הפגיעה בזכויותיו וחירותו של בן בזוג המסורב, היא בין היתר, פונקציה של מימד הזמן שחלף מאז הועלתה מטעמו דרישה לגיטימית להשתחרר מן הנישואין ולהתגרש".

2. במקרה דנן, אירע שינוי נסיבות מהותי המעצים את הפגיעה בתובע. שהרי, בהליך הקודם היתה לתובע בת זוג קבועה והמניעה לכך שהוא לא יכול היה להינשא לה, לא נבעה מהיותו נשוי שהרי יש בידיו היתר נישואין, אלא מהעובדה שהיא נאסרה עליו. כיום, משהתובע נפרד מבת זוגו ובית המשפט אף אישר את ההסכם שבינו לבין בת זוגו ביום 7.7.13 (תה"ס 782-07-13) לא רק שקיימת פגיעה עקב היותו נשוי בעל כורחו, אלא קיימת לטענתו פגיעה נוספת הנובעת מכך שנשים שהוא נפגש עמן, נמנעות מקשר אתו מאחר והוא נשוי.

3. התובע העיד כי: " נגרם לי נזק בכך שהיום כשאני יוצא לשוק החופשי אני צריך לספר סיפורים לבחורות איתם אני יוצר קשר. יש מאחורי גיבנת" (עמ' 4 שורות 8-9 ועמ' 6 שורות 23-24). לדבריו, מאז שהוא נפרד מבת זוגו, הוא נפגש עם לפחות עשרים נשים ולטענתו, לאחר שהוא סיפר להם שלמרות שהוא נפרד הוא עדיין נשוי, " זה השפיע לרעה" (עמ' 8 שורות 16-29).

4. לפיכך, הנזק מסירוב הנתבעת להתגרש גדול הרבה יותר כיום ויש הצדקה להגדלת שיעור הפיצויים. בתמ"ש 18561/07 ש.ד. נ' ר.ד. (ניתן ביום 26.5.10) דן כב' השופט כץ במקרה שבו ניתן לבעל היתר נישואין והוא טען כי למרות זאת, נגרם לו נזק מאחר ונשים נרתעות מלצור קשר עמו קשר, היות שהוא נשוי. בית המשפט דחה את טענת האישה כי לאור היתר הנישואין לא נגרם לתובע נזק וקבע כי:

" ההיתר שניתן לאיש לשאת אישה שנייה על הנתבעת אינו מוחק או מרפא את הנזקים שנגרמו בעטייה של סרבנות האישה לקבל את גיטה ואינו מסיר מן הנתבעת את האחריות לגרימתם. ההיתר לשאת אישה נוספת פותר את המניעות ההלכתית - חוקית של גבר להינשא, אולם אינו פותר את יתר הנזקים כגון פגיעה בחופש הבחירה, הזכות להשתחרר מקשר כפוי וכיו"ב שנגרמו בעטייה של הסרבנות לקבל גט. לא ניתן להתעלם מכך שהגבר נותר נשוי לאשתו הראשונה - זו שמסרבת לקבל את גיטה בניגוד לרצונו... לא ניתן להתעלם מכך שההיתר מסיר מחסום הלכתי משמעותי ופותר את האפשרות ההלכתית והחוקית של גבר להינשא ולפיכך יש לו השפעה ממתנת על גובה הנזק ובית המשפט ייקח ענין זה בחשבון בקביעת גובה הנזק".

5. באותו מקרה, מדובר היה ברב ובית המשפט פסק לתובע פיצוי גלובאלי של 300,000 ש"ח בגין נזקי עבר, 100,000 פיצויים מוגברים וסך של 4,000 ש"ח בגין כל חודש שהאישה תסרב להתגרש ועד לסידור הגט.

6. בפסק הדין ש.ב.ע. סקרה כב' סגנית הנשיאה מימון את סכומי הפיצויים שנפסקו במקרים של סרבות גט של אישה. מסקירה זו עולה, כי כאשר הגבר סרבן גט, הפיצוי הממוצע הוא כמעט פי שלושה מסכום הפיצוי שנפסק כאשר האישה היא סרבנית. הפיצוי לגבר שאשתו מסרבת לקבל את גיטה, עומד על סכום ממוצע של 25,000 ש"ח לשנה ורק במקרים חריגים נפסקים פיצויים מוגברים.

ראו גם: תמ"ש 53194-01-13 י.ח. נ' ל.ח. (ניתן ביום 22.4.14 ע"י כב' השופטת גליק).

7. בעמ"ש 23464-10-09 א.ש. נ' ש(ניתן ע"י הרכב בית המשפט המחוזי בחיפה ביום 6.10.11) נקבע כי:

" אפילו יכול הוא להקים מערכת משפחתית אלטרנטיבית לנישואין, יש ערך שבמסורת, בדת וברגש להתקשרות בנישואין. ייתכן כי נשים יירתעו להתקשר עם גבר נשוי, כל עוד לא נפרד בגט פיטורין... מצב זה של השארת אדם נשוי בנישואין שהם לו לזרא, פוגע בזכות הכבוד שלו ובזכותו לאוטונומית הבחירה".

8. במקרה דנן, יש לקחת בחשבון כי סרבנות הנתבעת משתרעת על פני שנים רבות. אף פסק הדין שניתן בהליך הקודם לא סייע להתרת הנישואין. נגרם נזק לתובע, שטענתו כי "גיבנת הנישואין" מקשה עליו להינשא מחדש, לא הופרכה ע"י הנתבעת. מדובר בעוגמת נפש מרובה והנתבעת צריכה לפצות את התובע עקב הנזק שהיא גורמת לו. מאידך, טענתו של התובע בסיכומיו (סעיף 16) כי קיים גם נזק נוסף מאחר ו"על כל אישה שהוא פוגש הוא צריך להוציא הוצאות אירוח" לא הוכחה כלל.

9. אין לקבל את טענת הנתבעת, כי לאור חששה שהתובע ילך לעולמו לפנייה והיא לא תקבל את פנסיית השאירים שלו אם היא תהיה גרושה, יש הצדקה לעיגון התובע. התובע לא יכול לשנות את כללי הפנסיה התקציבית. התובע מעביר לנתבעת את חלקה בפנסיה שלו וככל שעל פי דין לאחר הגירושין לא תהיה הנתבעת זכאית יותר לקבלת פנסיה, הרי שהדבר לא נובע ממחדלו אלא מהוראות הדין. לא ניתן לחייב אדם לשלם תשלומים גם לאחר מותו, בכדי לקנות את חירותו בגט. כפי שקבעה כב' השופטת מימון בפסק דין ש.ב.ע.: "ברי כי סירוב להתגרש ועמידה על דרישות כספיות שאינן מגיעות על פי הדין לבן בזוג, כאשר מתן או קבלת הגט משמש ככלי להפעלת לחץ על בן הזוג השני על מנת שייכנע לדרישותיו הכספיות אינו סירוב לגיטימי לגט".

10. לפיכך, אני נעתר לתביעה וקובע כי החל מיום הגשת התביעה בחודש יולי 2013 ובגין כל חודש שהנתבעת תסרב להתגרש כדמו"י מהתובע, היא תשלם לו פיצוי בסך של 3,000 ש"ח מידי חודש בחודשו. סכום זה נקבע, מאחר ומדובר בעיגון המתמשך על פני זמן רב. התובע יהיה רשאי לקזז סכום זה מחלקה של הנתבעת בפנסיה הצבאית שהוא מקבל.

11. לאור העובדה כי בשני הליכים קודמים שנקט בהם התובע, התובענות נדחו, הנתבעת תשלם לתובע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד מופחתים, בסך כולל של 10,000 ש"ח.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, בהעדר הצדדים.